

Дитина О. – студентка

Науковий керівник: к. е. н., доц.
В. Левицький
Волинський національний
університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна

Особливості управління конкурентоспроможністю підприємства

Конкурентоспроможність підприємства – це його комплексна порівняльна характеристика, яка відбиває ступінь переваг над підприємствами-конкурентами по сукупності оціночних показників діяльності на певних ринках, за певний проміжок часу [1].

Завдяки стійким конкурентним перевагам підприємство забезпечує собі тимчасову монополію, що відбувається за рахунок унікальності самого підприємства та неможливості копіювання його конкурентних переваг іншими учасниками ринку. Жан-Жак Ламбен виділяє три групи факторів, які забезпечують конкурентну перевагу [2]. До них відносяться: безперечна якість, що забезпечує підвищену цінність для покупців за рахунок зменшення їх витрат або за рахунок підвищення ефективності товару або послуги, що виробляє чи надає підприємство; витрати підприємства менші за рахунок високої продуктивності; ключові компетенції.

Згідно іншого підходу до класифікації конкурентних переваг, що пропонується А. В. Войчаком та Р. В. Камишніковим [3], вони поділяються за джерелами виникнення на внутрішні та зовнішні конкурентні переваги. До внутрішніх конкурентних переваг відносяться характеристики внутрішніх аспектів діяльності підприємства, що перевищують аналогічні показники найвпливовіших конкурентів. Внутрішні конкурентні переваги включають рівень затрат, продуктивність праці, організація процесів, система менеджменту. Зовнішні конкурентні переваги характеризуються тим, що базуються на здатності підприємства створити важливіші цінності для його клієнтів, що забезпечує повне задоволення їх потреб, зменшення витрат та підвищення ефективності їх діяльності.

На наш погляд, внутрішні конкурентні переваги, безперечно, є базисом загальної конкурентної переваги, однак, це лише потенціал досягнення підприємством своїх конкурентних позицій. При цьому, зовнішні конкурентні переваги направляють підприємство до розвитку та результативного використання внутрішніх переваг, до того ж, забезпечують йому стійкі конкурентні позиції, тому що спрямовують його діяльність на задоволення потреб конкретної групи споживачів.

В діяльності організаційного менеджменту саме управління конкурентоспроможністю є пріоритетним напрямом, оскільки обумовлює здатність суб'єкта господарювання до існування на ринку. Такий процес управління повинен реалізовуватись з урахуванням традиційних підходів до управління, а також вимагає врахування низки принципів менеджменту. Головною метою управління конкурентоспроможністю є забезпечення умов успішного функціонування підприємства в конкурентному середовищі та створення конкурентних переваг, що забезпечать зростання у майбутньому.

Дієвим механізмом управління конкурентоспроможністю є організаційно-економічний, що характеризується сукупністю організаційних та економічних важелів, що впливають на економічні і організаційні параметри системи управління підприємством, що в свою чергу, сприяє формуванню та посиленню організаційно-економічного потенціалу, одержання конкурентних переваг та ефективності діяльності підприємства в цілому. Сам механізм управління включає наступні компоненти: принципи й задачі управління, методи, форми та інструменти управління, організаційну структуру управління підприємством та його персонал, інформацію та засоби її обробки. Згідно даного підходу виділяють три групи показників, що відображають рівень конкурентоспроможності підприємств: показники фінансового стану, показники еконо-

мічної ефективності діяльності та показники конкурентоспроможності підприємства. Відмінною особливістю організаційно-економічного механізму управління конкурентоспроможністю підприємства є розробка принципово нової стратегії управління якістю продукції (послуг), що випускається (надаються), що мали б значні конкурентні переваги на ринках збуту.

Дана система управління конкурентоспроможністю підприємства включає в себе наступні етапи: координація та підвищення ефективної роботи структурних підрозділів економічної служби з урахуванням вимог ринкових відносин та підприємницького менеджменту; оновлення й впровадження госпрозрахунку в систему внутрішньовиробничого стратегічного управління; удосконалення економічної роботи відповідно до вимог комплексного підходу до кінцевих результатів господарювання; підвищення оперативності підготовки і достовірності економічної інформації. Реалізація запропонованих заходів дасть змогу забезпечити якісно новий рівень управління витратами, формування цін на виготовлену продукцію, що позитивно вплине на підвищення конкурентних можливостей підприємства.

Отже, проведене нами дослідження дозволило зробити висновок, що управління конкурентоспроможністю підприємства є досить складним процесом, саме тому для забезпечення ефективної його реалізації необхідно побудувати зважену систему управління із урахуванням особливостей механізму управління конкурентоспроможністю підприємства.

Джерела та література

1. Конкурентоспроможність підприємства. *Буковинська бібліотека*. URL: <https://buklib.net/books/26099>
2. Ламбен Ж.-Ж. Менеджмент, орієнтований на ринок/за заг. ред. В. В. Колганова. Санкт-Петербург: Питер, 2004. 800 с.
3. Войчак А. В., Камишніков Р. В. Конкурентні переваги підприємства: сутність і класифікація. *Маркетинг в Україні*. 2005. № 2 (30). С. 50–53.

Дитина О. – студентка

Науковий керівник: к. е. н., доц.

І. Волинець

Волинський національний

університет імені Лесі Українки

м. Луцьк, Україна

Проблеми розробки та прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності

Невизначеність – це стан знань про ситуацію чи проблему, який характеризується наявністю низки можливих результатів у одного чи декількох варіантів рішення. Ймовірність таких результатів, при цьому, або невідома, або не має змісту [1].

У завданнях прийняття рішень відкритого типу, коли менеджер не володіє всією сукупністю діючих чинників, виникає невизначеність. В таких випадках спочатку необхідно сформулювати множину гіпотез, а потім приступати до їх оцінки. Рівень невизначеності має схильність до зростання із віддаленням передбачуваної події в часі. При прийнятті рішення управлінець не тільки вибирає із наявних альтернатив, що мають інколи стохастичний характер, а й долає умови невизначеності вольовим рішенням, яке часто суперечить відомим даним, проте виявляється правильним.

Основними видами невизначеностей, які існують в теорії прийняття рішень, є наступні: невизначеність, що пов'язана з обмеженістю знань про природу; невизначеність природних явищ; невизначеність, пов'язана зі здійсненням діючих і планових технологічних процесів [2].

Фактори зовнішнього середовища прямої дії безпосередньо пов'язані з багатьма можливими невизначеностями. До факторів цієї групи належать: невизначеність, що пов'язана з